

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri pošni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto dne 24. novembra 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 139.

Trgovina in prodajanje alkoholnih pijač.

Gosp. minister za notranje zadeve je naslovil na vse velike župane razpis z dne 1. novembra 1928 I. br. 2371, s katerim ureja prodajanje alkoholnih pijač in ž njim definitivno rešuje vprašanje trgovskih točilcev.

Ta razpis se glasi:

»Po izpremembah in dopolnitvah pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami z dne 20. novembra 1927 U. br. 48300 se v specerijskih in njim podobnih obratovalnicah ne smejo točiti in prodajati alkoholne pijače na drobno na način, kakor se je to po dosednji praksi godilo po nekaterih krajih.

Z ozirom na to objavite takoj, da se mora v takih obratovalnicah prenehati s točenjem alkoholnih pijač na drobno. Podrejenim oblastvom naročite, naj od dne 1. januarja 1929. dalje najstrožje porabljajo ustrezno zakonsko odredbo napram vsakomur, ki bi protivno omenjeni prepovedi točil v svoji obratovalnici na drobno alkoholne pijače.

Poleg pijač, označenih v členu 45. točka c pravilnika, se naj lastnikom teh obratovalnic dovoli — v tem smislu se pripravlja izprememba pravilnika — prodajati tudi navadne pijače, vendar samo v zaprtih steklenicah in pod sledečimi pogoji:

- a) polnitev steklenic se sme vršiti samo izven navedenih obratovalnic,
- b) pijače iz takih steklenic se ne smejo piti (iztakati) v obratovalnicah, pa tudi ne v odprtih ali zaprtih prostorih, ki pripadajo obratovalnici in se smatrajo za del obratovalnice,
- c) zapiranje teh steklenic se mora vršiti po predpisih točke 1., 2. in 3. odstavka c člena 45. pravilnika.

V smislu tega razpisa se od 1. januarja 1929 alkoholne pijače v trgovinah z mešanim in specerijskim blagom, odnosno v branjarijah sploh ne smejo točiti, ampak se smejo prodajati pod določenimi pogoji samo v zaprtih posodah.

Ministrstvo je dosedanja določila o prodajanju pijač v zaprtih steklenicah v toliko omililo, da je dovolilo, da se smejo v zaprtih steklenicah prodajati ne samo fine, ampak tudi navadne pijače.

Steklenice, v katerih se prodajajo te pijače, morajo biti zaprte. Za zaprte steklenice in posode se smatrajo po pravilniku one, ki ustrezajo naslednjim pogojem:

1. Zapiralec, zamašek ali mehanski pokrov mora biti tako prirejen, da se brez pripomočka (izvijalca, posebne noža ali posebne priprave) in brez zadostnega odpora sploh ne da odpreti.

2. Na zamašku, čepu ali pokrovu mora biti vtisnjena firma dotičnega izdelovalca, fabrikanta in temu podobno.

3. Preko zamaška mora biti potegnjena ali prilepljena originalna etiketa izdelovalceve firme, bodisi v obliki traku, bodisi v obliki kapice iz staniola, gutaperce in temu podobnega, izvzemši one posode, ki imajo mehanske pokrove, in sicer plombirane ali take, da se brez posebne priprave ne dajo natakati ali sneti.

Po dosednjih predpisih je moral vse, kar je navedeno pod 1., 2. in 3.,

izvršiti fabrikant, izdelovatelj ali veleprodajalec, točilec na debelo in tako neizpremenjeno dati v promet. Kdo mora predpisno opremiti zaprte steklenice, v katerih se bodo po trgovinah smele prodajati pijače, gornji razpis ne navaja. Sklepati se pa da iz dejstva, da se gornji razpis v tem oziru omejuje samo na gornje tri točke, da bo smel po novem pravilniku, ki se pripravlja, steklenice polniti in jih predpisno odpremljati tudi trgovec sam, s čemer se bo poslovanje vendarle nekoliko olajšalo. Seveda ostane pri tem odprto vprašanje točilnih taks. Po sedanjih predpisih mora vsakdo, ki sam polni steklenice, plačati tudi točilno takso. Lastno polnjenje steklenic bi torej pomenjalo pravo olajšavo samo, ako bi takim trgovcem ne bilo treba kljub temu plačati točilne takse. V ta namen bi se moral izpremeniti tudi pravilnik, ki se tiče plačila točilnih taks.

Odprto ostane kljub temu razpisu vprašanje pridobljenih pravic. Razpis direktno prepoveduje točenje pijač v specerijskih trgovinah, ne določa pa, jeli se ta prepoved tiče vseh specerijskih trgovin, torej tudi onih, ki so si pravico za točenje pridobile še predno je stopil v veljavo zakon o taksah, s katerim so se preuredile točilne pravice. Ker razpis pridobljenih pravic, utemeljenih v prejšnjih zakonih, ne more ukiniti, se more prepoved točenja nanašati samo na one trgovine, ki so si na podlagi člena 105. pravilnika iz leta 1925. prisvajale pravico, da smejo točiti pijače že na podlagi obrtnega lista za trgovino z mešanim blagom ali s specerijo, čeprav za točenje pijač niso imele še posebne pravice.

S VI. kongresa gospodarskih zbornic.

Sklicatelji VI. kongresa gospodarskih zbornic in organizacij poslali so ministrstvu za kmetijstvo, ministrstvu trgovine in industrije ter ministrstvu financ predstavitve o posameznih resolucijah, ki so bile sprejete na kongresu dne 8. in 9. septembra v Beogradu.

V predstavkah se naprošajo pristojna mesta, da ugone željam gospodarskih krogov v posameznih vprašanjih, s kojimi se je kongres bavil in ki so odločilna za razvoj našega gospodarstva v splošnem.

Zlasti važna je določitev gospodarskega programa, kojega izvedba naj bi bila stalna in neodvisna od izpremembe vlade.

Zahteva se nadalje uvedba reda in pravnega dela v državni administraciji, ki ne odgovarja svoji nalogi.

Izrecno se zahteva ratifikacija trgovskih pogodb, ki so že podpisane, in sklenitev trgovskih pogodb s Španijo, Turčijo, Egiptom, Bolgarijo, Rumunijo, Poljsko, Češkoslovaško in Madžarsko.

Za uspešno vodenje gospodarske in gospodarsko-socialne politike in določitev enotnega programa v naši državi je neobhodno potrebno, da se oživotvori gospodarski svet, ki bi deloval kot strokovni sodelovalec narodne skupščine in gospodarskih ministrstev.

V eni teh predstavk se zahteva

odprava vzrokov pasivnosti posameznih pokrajin v državi in pomoč Črni Gori, Dalmaciji in Hercegovini po intervenciji monopolne uprave. Dovolj naj se gojenje tobaka v predvojni izmeri in letošnji pridelek naj se odkupi po čim povoljnejših cenah.

Zahteva se revizija socialne zakonodaje in prilagoditev našim razmeram.

V pogledu živinoreje se v predstavitvi na ministrstvo za kmetijstvo poudarja pomen živinoreje za naš izvoz, za splošno gospodarstvo in za široke sloje naroda in zahteva se organiziranje oglednih postaj in nabava boljših plemen živine.

Sklicatelji so naslovili na ministra financ predstavko glede nezadostnih kreditov za kmetijstvo in trgovino, ki se dodeljujejo ministrstvu za kmetijstvo in vode ter ministrstvu trgovine in industrije.

V tej predstavitvi se med drugim navaja: »Od naših treh gospodarskih ministrstev se nahajata ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo trgovine in industrije v takih budžetskih razmerah, da je njuna misija iluzorična.

Iz primerjalnega pregleda bužeta državnih izdatkov in dohodkov za leto 1928/29 je razvidno, da spada v naši pretežno kmetijski državi budžet ministrstva za kmetijstvo in vode med najneznačajnejše. V državnem budžetu je predviden za kmetijske šole znesek Din 2.614.778—, a za pobijanje boleznih in škodljivcev vinske trte in sadnih dreves ter za nabavo za to potrebnih naprav in materiala skupno Din 150.000—.

Istotako je z ministrstvom trgovine in industrije. Osobje ministrstva trgovine in industrije je znižano na tako malo število, da je vsako resno delo popolnoma onemogočeno.

Navedi hočemo še nekoliko števil iz istega budžeta. Za podpiranje, pospeševanje in nadzorovanje združništva in strokovnih organizacij po obrtnem redu ter za povzdigo, razvoj in pospeševanje notranje trgovine predviden je znesek Din 10.000—.

Za proučevanje, preizkuševanje in urejevanje statistike in tiskanje podatkov o cenah, sejnih in tedenskih tržnih dneh in za trgovsko-obrtno organizacije je predvideno 18.000 Din ter za podpiranje in za udeležbo na mednarodnih sejnih v inozemstvu je proračunano skupno 60.000 Din. Za zbiranje materiala za trgovske pogodbe je predvideno 20.000 Din, za nabavo strokovnih knjig, listov, časopisov, za biblioteko in za naročnino na domače in tuje liste 24.000 Din.

Na VI. kongresu je bila zategadelj sklenjena naslednja resolucija: Budžetu ministrstva za kmetijstvo in vode je posvetiti posebno pozornost, ker ima to ministrstvo v naši pretežno kmetijski državi največje naloge za povzdigo domače proizvodnje. Budžet ministrstva trgovine in industrije je istotako zapostavljen in se mu morajo zagotoviti znatno obilnejša materialna sredstva za velike naloge, ki jih danes ni v stanju vršiti.

V imenu celega našega narodnega gospodarstva se zahteva, da se v prihodnjem budžetu omogoči ministrstvu za kmetijstvo in vode ter ministrstvu trgovine in industrije vršitev velikih nalog, kakor to neodložno zahtevajo najvišji narodni in državni interesi.

Vse resolucije so bile dostavljene pristojnim ministrstvom potom beograjske trgovske zbornice in pričakopati je, da bo vlada vpoštevala težnje gospodarskih krogov.

Izterljivost zamudnih obresti.

Pred nami leži pismo trgovske tvrdke: »debetsaldo, ki ga navajate, se sestavlja po Vašem izvlečku zgolj iz zamudnih obresti, ki jih nikdar nismo priznali in jih priznati ne moremo.« Pri tem je pa tvrdka plačevala račune 3 in še več mesecev po njihovi dospelosti. Nam trgovcem, velikim in malim, je dobro znano, da je to zgolj primer iz vsakdanje prakse, ker ga v današnjih časih ni morda predmeta, o katerem se ne bi v trgovski korespondenci toliko pisalo, kakor o zamudnih obrestih, njihovi upravičenosti in izterljivosti.

Značilno za današnje dobo je, da se dandanes plačevanja zamudnih obresti branijo ne samo trgovsko neizvežbani odjemalci, temveč tudi strokovno naobraženi pravi trgovci. Če gre pa ta k banki in želi od nje kredit, mu niti na misel ne pride zahtevati od nje brezobrestno posojilo. Banki, ki mu da kredit proti najmanj dvojni varnosti, bo vestno in točno plačeval pogojene obresti. Isti trgovec pa zahteva od svojih dobaviteljev ne samo blagovni kredit v včasih zelo znatni višini, temveč kot nekaj samo po sebi umevnega po zapadlosti računa brezobrestni odlog plačila za številne daljne mesece.

Kje je tu trgovska morala? V brezobrestnem podaljšanju plačilnega roka preko pogojene zapadlosti leži pri današnji še vedno visoki obrestni meri nič drugega nego znižanje dogovorjene kupne cene. Če se mu dobavitelj ukloni — in to se žal pod današnjimi razmerami navadno zgodi — je kupil tak trgovec blago cenejše, nego odjemalec, ki smatra s solidnostjo svoje tvrdke za nezdružljivo, da bi plačilni dogovor enostransko rušil. Žal se pa dandanes ponekod na tak način še — recimo — obrtoma kuje kapital.

Odgovori, s katerimi se odklanja plačilo zamudnih obresti, vsebujejo kot običajni okrasek stavke, kakor: »zanemljivo računamo pri tem na Vašo kulanco in smatramo zadevo za urejeno«, ali »Vaša zahteva je tem manj upravičena, ker od svojih odjemalcev tudi ne dobim plačanih zamudnih obresti«, večkrat pa celo grožnje, da bi bil zamudni plačnik »sicer na svojo žalost primoran prekiniti vsake daljne zveze in preiti h konkurenci«. S takim postopanjem se hoče dobavitelja v strah pripraviti in izsiliti od njega darilo, ki daleko ni istovetno s popustom.

Vsaj zahteva plačila zamudnih obrestij ni nekaj, česar trgovsko naobražen kupec — ti so gros, ki odločujejo o glasu solidnosti trgovine v pokrajini — ni že ob sklepu kupne ali dobavne pogodbe vedel, ali kar ni svoj čas, ko je bila prilika o tem razpravljati, prostovoljno akceptiral. Izgovor, češ, tudi sem ne dobim zamudnih obrestij, bo držal, toda zgolj na videz pri nekaterih detajlnih trgovinah. Trgovci na drobno, ki redoma ne dobi denarja takoj na roko, bo pa že mogel usmeriti svojo kalkulacijo tako, da bo mogel prenesti to obrestno izgubo, ki pride itak pri relativno malem delu njegovega celotnega prometa v pošto. Res je mogoče, da bi se krog njegovih odjemalcev zmanjšal, če bi vztrajal pri zahtevi po plačilu obrestij. Sprejemanje pa ne smemo, da tu gre za odjemalce-zasebnike, ki o trgovskih odnosih navadno pojma nimajo. Detajlist sam je pa pri tem še

vedno trgovec, ki se mora, ako je res trgovec, podvreči trgovskemu zakonu in pravilom, torej tudi v trgovskem poslu prevzetim plačilnim pogojem.

Zaupanje v trgovsko poštenost bi bilo pa uprav resno ogroženo, ako bi take razvade od svojih odjemalcev trgovskega stanu prevzela tudi velegovina in industrija in se odrekla že vnaprej zamudnim obrestim, kakor bi to odjemalci želeli. Nastalo mu škoda — ne smemo si prikrivati, za tako gre — bi skušal dobavitelj nadoknaditi na vsak mogoč način. Napravil bo popust zamudnih obresti zavisnim od daljnega naročila po ceni, pri kateri že vnaprej računa, da mu bo doprinesla nastalo škodo in ga obvarovala pred bodočo izgubo. Končno oškodovan bo torej navadno vendarle netočen plačnik sam.

Eno je pa, kakor smo že omenili, vsekakor jasno, oni ki pod takimi razvadami, ki so se počele pojavljati tudi že pri nas v Sloveniji, največ trpi, je pa reelen trgovec, ki je točen plačnik.

Zato leži v interesu one naše slovenske trgovine, ki uživa po celi naši kraljevini svoj ugled in sloves, da smatra vsak trgovec za svojo dolžnost zamudne obresti ne samo zahtevati, temveč jih po potrebi tudi izterjati. To storiti je dolžan že na ljubo svojim dobrim odjemalcem, ki so vselej njegova najboljša opora.

C.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglja
»ILIRIJA«
 Vilharjeva cesta (za Glavnim kolj),
 Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
 Telefon štev. 2520.

ČEŠKOSLOVAŠKI SLADKOR.

Centralna zveza češkoslovaške sladkorne industrije priobčuje zaključek novemberskega povpraševanja o letošnji sladkorni produkciji. Dognali so, da bo znašala letošnja produkcija le malo čez 10 milijonov met. stotov, s čimer se bo letošnji eksportni preveč zelo znižal. S sladkorno peso obdelani prostor je bil letos za 31.000 ha ali za 11% manjši kot lani (nazadovanje na Češkoslovaškem 15,25%, na Moravskem 8,76%, v Šleziji 18,68%, v Slovaški 3,76%). Letošnji sladkornoposni pridelek cenijo sladkorne tovarne na 59.685.000 met. stotov; lani je znašal 74.763.000 stotov. Ker je pesa že pospravljena, označajo gornjo številko kot zaključno. Nazadovanje napram letu 1926/27 znaša 15 milijonov stotov ali 20%. Po deželah je produkcija sladkorja v milijonih stotov sledeča: Češka 5, Moravska 3,32, Šlezija 0,07, Slovaška 1,78, skupaj ca 10,2 milijonov. Lani je znašala 12,54 milijonov stotov, nazadovanje 18,62%. Lani je obračevalo 152 tovarn, letos jih obračuje 151.

* * *

PRVA TOVARNA ZA UMETNO SVILO V RUMUNIJU.

Smo jo že omenili. Ker blago iz prave svile vsled njegove visoke cene za delavske sloje sploh ne pride v poštev, prihaja umelna svila zmeraj bolj do veljave. Rumunija ni imela doslej nobene svile in so morali tozadevno potrebo kriliti v celoti v inozemstvu. Ker je pa uvožna carina izredno visoka, se poraba umelne svile ni mogla doslej primerne razviti; zato je sklenila domača finančna skupina skupaj z nekim inozemskim podjetjem umelne svile, da ustanovi lastno tovarno v Rumuniji. Ustanovitelji so določili delniško glavnico na 300 milijonov lejv, tovarna je preračunjena na dnevno produkcijo 1000 kg. Kraj, kjer bodo tovarno zgradili, še ni določen.

»TRGOVSKI LIST« čita vsak trgovec, zato nudijo inserati najboljši uspeh vsakemu grosistu in producentu.

štajerska industrija in proračun mariborske oblasti za l. 1929.

Dne 22. novembra t. l. se je v Mariboru vršilo zborovanje industrijev iz mariborske oblasti, na katerem so bila zastopana skoraj brez izjeme vsa industrijska podjetja na Štajerskem. Dnevni red zborovanja, ki mu je predsedoval g. Anton Krejči, je bil namenjen razpravi o proračunu mariborske oblasti za leto 1929. Uvodoma je podal gospod Krejči izjavo, da hoče industrija, kateri se nalagajo nova in prevelika bremena, o predmetu razpravljati povsem stvarno in nepolitično, vendar z ono odkrito resnostjo, ki jo zahteva položaj.

O mariborskem proračunu je obširno poročal tajnik Zveze industrijev g. ing. M. Šuklje, pri čemur je zlasti govoril o onih proračunskih dohodkih, ki zadevajo industrijsko produkcijo. Primerjal je mariborski proračun s proračuni drugih oblasti, zlasti ljubljanske, in prikazal pogoščenost gospodarske politike mariborske oblastne skupščine. Njegovo zanimivo in informativno poročilo priobčimo v prihodnji številki našega lista. Ob koncu svojih izvajanj je poročevalec predlagal naslednje resolucije:

1. Predstavniki industrije iz mariborske oblasti izjavljajo, da proračun mariborske oblasti za l. 1929, kakor ga je sklenila oblasna skupščina na seji od 9. novembra t. l., v preveliki meri obremenjuje industrijo in da kaže očito neprijaznost napram tej važni panogi gospodarstva. Res, da so državni prispevki k proračunu daleko prenizki, tudi so razmeroma nižji nego državni prispevki k druge oblasti. Vendar pa se ne sme krilje tega izpadka enostransko naložiti industriji in trgovini.

50-odstotna doklada na vse one vrste neposrednih davkov, ki pridejo v poštev zlasti za industrijo, je tako visoka, da ne more in ne sme ostati brez izdatne korekture. Tudi nasprotuje določilom zakona, ki maksimira za nekatere teh davkov avtonomno doklado z največ 25 odstotkov.

200-odstotna obl. doklada k drž. laksi na tekoče račune, dasi v donosu manj pomembna, je tako neprijazna obratnemu poslovanju, da moramo proti njej protestirati.

Oblasna davščina na inozemce ni v skladu z našimi mednarodnimi odnosi in obveznostmi.

Zlasti še protestiramo proti oblasni davščini na električni tok, kar znači obdačbo pogonske energije ter važnega produkcijskega sredstva. Ta davščina zmanjšuje v opasni meri konkurenčno zmožnost naše kemične industrije. Kol obdačba energije in razsvetljave nasprotuje gospodarskemu napredku dežele.

2. Zato apeliramo na gospoda ministra financ, da kot nadzorna oblast odreče svojo odobritev proračunu mariborske oblasti za l. 1929, oziroma da odredi stvarno potrebne spremembe tega proračuna. Osobito predlagamo znižanje oblasnih doklad na neposredne davke, zlasti tudi na davek od dohodka iz nesamostalnega dela in poklicev, na največ 25 odstotkov. Nadalje predlagamo črtanje oblasne doklade k drž. taksi na tekoče račune, črtanje obl. davščine na zaposlitev inozemcev ter črtanje obl. davščine na električni tok.

3. Tudi pri tej priliki naglašamo, da se mora finansiranje oblasne samouprave za vso državo enotno urediti s posebnim zakonom. V takem zakonu je neobhodno potrebna določba, da se mora predlog oblasnega proračuna pravočasno javno razgrniti, tako da morejo prizadeži sloji v roku, katerega zakon ustanovi, prigrasiti svoje pomisleke proti proračunu in njegovim postavkam.

4. Naročamo našim zastopnikom, ki se udeležijo zbora Centralne industrijskih korporacij, sklicanega na dan 29. novembra t. l. v Beograd, da te naše zahteve zastopajo z vso odločnostjo. Apeliramo na Centralo industrijskih korporacij, da usvoji te naše zahteve in da pomaga v njih polno udeležitev.

K besedi se je oglašil g. dr. Fermevc iz Ptuj, ki je odobral po-

ročilo in priporočal prečitano resolucijo. Gospod Jakob Zadravec je v kratkem govoru povdarjal kvarnost davščine na električni tok, katere enostransko podražuje elektriški pogon in zavira elektrifikacijo obrti in poljedelstva. Posebej je naglašal g. Julij Glaser, da se ne bi smeli z oblasno doklado povečati oni neposredni davki, kateri nadomestujejo dohodnino, in zlasti ne uslužbenški davek. Njemu se je pridružil g. Josip Rosenberg iz Maribora.

Nato je zborovanje ob splošnem odobravanju soglasno sprejelo predlagano resolucijo.

Po želji mariborskih podjetij se je še vršilo posvetovanje o reorganizaciji finančne stroke, napovedani z uredbo ministra financ, katere ustanavlja nove finančne direkcije in ukinjuje dosedanje urade finančne službe v Mariboru, namreč Davčno administracijo in Finančno okrajno ravateljstvo. O tem predmetu je podal kratko stvarno poročilo g. fin. svetnik dr. Pavlič. Na predlog g. ing. O. Dračarja je zborovanje sklenilo še to izjavo:

Predstavniki industrije iz mariborske oblasti se pridružujejo zahtevi ostalih gospodarskih organizacij v Mariboru, da nova organizacija finančne stroke, odrejena z uredbo gospoda ministra financ od 9. oktobra 1928, ne sme ukiniti dosedanje kompetenco in delokrog uradov finančne službe v Mariboru.

V lepem in markantnem zaključnem govoru je predsedujoči gospod A. Krejči izrazil te misli: Proračun naše oblasti se žal ni bil pravočasno objavil, da bi mogli gospodarski sloji prigrasiti svoje pomisleke in želje, predno se je proračun izročil oblasni skupščini v sklepanje. Sedaj, ko je skupščina predlog proračuna v celoti sprejela in brez onih nujnih korektur, katere je bila Zveza industrijev v svoji spomenici od 7. novembra t. l. predlagala, nam ne preostaja drugega, kot da se podamo v Beograd in tam skušamo doseči uvažanje naših pravih zahtev. Mi nikakor ne nasprotujemo oblasni avtonomiji, o kateri vemo, da mora vršiti važne in koristne naloge. Ne moremo pa dopustiti, da se obremenjuje industrija s tako velikimi davščinami, da absorbirajo ves materijelni uspeh našega dela. Kakor hočemo pošteno vršiti svoje dolžnosti napram državi in napram domači avtonomiji, tako moramo zahtevati, da se uvažujejo tudi naše potrebe in naše pravice. Tudi to moramo naglasiti, da ne gre samo za obstoj nekaj stotin industrijskih podjetij, marveč tudi za dobrobit in za eksistenco desetisočev delavstva, ki je v teh podjetjih zaposleno. Če se onemogoči obstoj industrije, kdo naj zaposli in zajamči za služek slovenskim delavcem in njihovim rodbinam.

Nato se je predsedujoči zahvalil zborovalcem in zaključil pomembno manifestacijo.

Petrolejski monopol ali petrolejska vojska?

Večkrat že smo poročali o poskusih svetovnih petrolejskih koncernov, da stopijo v slik z Rusijo in da monopolizirajo vso petrolejsko trgovino. V enem najuglednejših nemških gospodarskih listov beremo pod gornjim naslovom sledeče:

»Skupina vodilnih petrolejskih koncernov v U. S. A. se je zedinila v teh dneh — okoli 5. novembra — glede začasnega načrta za ustanovitev petrolejskega eksportnega kartela, kojega ustanovitev naj služi regulaciji (to je podražitvi) petrolejskih cen na svetovnem trgu. To bi bil hkrati poskus za zboljšanje težkega položaja petrolejskega gospodarstva Zedinjenih držav polom poenotenja transportnih in prodajnih stroškov, ogromnih stroškov za reklamo itd. Če bo ta kartel končno ustanovljen, bo po železu in jeklu, bakru, lesu itd. v veliki meri odvzel prostemu gospodarstvu in vplivu trgovine nadaljni važen surovinski trg. Mogoče je, da vodijo ameriške producente pri njih spojitvenih stremljenjih zares taki samo gospodarski motivi. Dejstvo namreč, da se je od leta 1920 naprej produkcija surovega petroleja stalno dvignila, je kljub rastoči svetovni porabi, zlasti v bencinu in motornem olju, ustvarilo latentno nadprodukcijo. — Leta 1920 je znašala produkcija 442 milijonov 900.000 barelov po 1½ hl, leta 1926 že 770.800.000, za leto 1927 jo cenijo na ca 800 milijonov barelov —. Posledica je padajoča tendenca v cenah in zaključki zgube pri najbolj znanih petrolejskih koncernih v lanskem letu. Tako pravijo. Pride k temu še, da dela dvigajoča se produkcija ruskega državnega frusta in drugih neameriških petrolejskih producentov družbi Standard Oil in družbam, ki so z njo v zvezi, zmeraj živahnejšo konkurenco. Zato je želja po spojitvi vseh ameriških producentov razumljiva in bo spojitev postala najbrž tudi neizogibna.

Skušnje zadnjih let nam pa dajo povod, da gledamo na vprašanje kartelizacije tudi s svetovnogospodarskega vidika. Ameriško-angleška petrolejska vojska med Royal Dutch Shell in med Standard Oil, ki je vznemirjala ves svet, še nikakor ni končana. In združitev Amerikancev za osvojitve ali zavarovanje svetovnega trga pomeni še zmeraj lahko tudi boj proti starejšim ali enako usmerjenim angleškim interesom. To se zgodi kot pri kovinahumilium. To se zgodi pri petroleju lahko prav tako kot pri kovinah, kojih kartelizacija je v veliki meri posledica takšnih gospodarskopoličnih razmolirvanj. Mogoče bo torej privedla nova ameriška kartelizacija do poosrilitve petrolejskega boja, kar bi bilo za dežele konsuma seveda zelo važno. Kajli kljub ameriški premoči na svetovnih petrolejskih trgih bi se poosrilitveni boj proti angleški, anglo-perzijski, ruski, mehiškanski in južnoameriški skupini producentov ne dal vodili s politiko dviganja cen. Zato bi ameriška kartelizacija pomenila zmerne cene in ne dviganja cen; seveda le v slučaju, če bi bila povod po poosrilitveni boja na petrolejskih trgih.

Čisto drugače pa moramo moliti novi položaj tedaj, če bi slonela kartelizacija na tendenci, da se doseže svetovna monopolizacija in s tem konec petrolejskega boja, ki škoduje gospodarskim interesom udeležencev držav. Če bi se namreč izkazalo, da so skupni obrambni interesi Amerike in Anglije

Ljubljanska borza.

Tečaj 23. novembra 1928.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.85
Berlin 1 M.	13.5475	13.5775
Bruselj 1 belga	—	7.9114
Budimpešta 1 pengő	—	9.9265
Curih 100 fr.	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šilling	7.985	8.015
London 1 funt	275.63	276.43
Newyork 1 dolar	56.81	57.01
Pariz 100 fr.	—	222.40
Praga 100 kron	168.37	169.17
Trst 100 lir	297.20	299.20

Schmoll-ova pasta
 s patent. odpiranjem
 že 50 let najboljša krema za čevlje



Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

profi Rusiji zadosti močni, da premostijo lastna nasprotnost, potem bi brez dvoma sedanja ameriška spojitev olajšala tudi nadaljno angleško-ameriško svelovno kartelizacijo. Vzporedno z ameriško spojiljivo se giblje koncentracijsko stremenje družb Royal Dutch, Burmah Oil in Anglo-Persian. Na svelovnem trgu bi ostali sicer še zgoraj imenovani stranski producenci, a angleško-ameriška skupina bi bila golovo dosli močna, da bi poskusila narekovanje cen napram konsumentom, kar bi pomenilo za le-te težke posledice. Tako pomeni ameriška petrolejska kartelizacija najrazličnejše razvojne možnosti v petrolejski industriji. Naj bo končni rezultat tega tržnega razvoja ta ali ta, golovo je, da pomeni ameriška kartelizacija korak naprej do rešitve vprašanja »petrolejska vojska ali svelovni monopol« in da smo se s tem končni odločitvi zelo približali. Za nas je bolje, da ne pride do svelovnega monopola.

Trgovina.

O jugoslovanskem kartelu špirita pripoveduje po Jugoslaviji poljuči zaupnik neke inozemske banke v Beogradu in pravi interesiranim ljudem, naj se pravočasno založijo s špiritom. Naša vlada ugotavlja v nasprotju s tem zaupnikom, da se ne vršijo nikakršna tozadevna pogajanja in da o kartelu ni govora.

Vinski pridelek na otoku Visu je dobro izpadel, mošt je imel 18 do 22 stopenj. Kupčija obeta biti dobra. Ker je kvaliteta z otoka Visa znana.

Poslabšanje bilance v zunanji trgovini Ogrske. Ogrski statistični urad priobčuje podatke o zunanji trgovini Ogrske v prvih devetih letošnjih mesecih. Vrednost importiranega blaga je znašala 853,3 milj. pengö, vrednost eksporta 572,4 milj., pasivnost 280,9 milj. pengö. Lani je znašala pasivnost prvih devetih mesecev 269,2 milj. pengö. Že ta številka je bila visoka, letos je še višja. Saj je pasivnost tako velika kot polovica eksporta.

Višek ameriškega trgovskega aktiva. Oktoberski previšek ameriške zunanje trgovine znaša 198 milijonov dolarjev, v lanskem oktobru je znašal 134 milijonov dolarjev. Ves eksport v oktobru je dosegel vsoto 555, ves import pa vsoto 357 milijonov dolarjev. V lanskem oktobru je dosegel eksport vrednost 490 milijonov dolarjev, import pa vrednost 356 milijonov. V ameriški zunanji trgovini smo glede aktivnosti na rekordne številke že navajeni, a letošnji oktober izkazuje aktivnost, kakor je doslej Amerika še ni izkazala.

Iz naših organizacij.

Uradni dan srezkega gremija trgovcev, Celje.

Poziv vsem lesnim trgovcem v območju srezkega poglavarstva v Gornjem gradu. Z ozirom na številne pritožbe legitimnih trgovcev z lesom proti šušmarjem, ki se v zadnjem času prav pogosto pojavljajo v kvar redne in reelne lesne trgovine v območju gornjegrajskega sreza, je potrebno nastopiti proti tem elementom z vsemi razpoložljivimi sredstvi in jim onemogočiti neopravičeno delovanje na polju lesne trgovine. Radi tega želi načelstvo Srezkega gremija trgovcev v Celju, da se na uradni dan gremija, ki se vrši dne 26. t. m. predpoludne od 11.—13. ure v Gornjem gradu v gostilni F. Veršnik in popoldne od 14.—16. ure v Mozirju v gostilni »Pri Pošti«, zglasijo vsi lesni trgovci, da se o načinu pobijanja šušmarstva določijo potrebne mere. V interesu prizadetih bo, da se zanesljivo odzovejo pričujočemu vabilu. — Načelstvo.

Industrija.

Umetni bombaž v Angliji. Na Angleškem so ustanovili delniško družbo, ki bo izdelovala umetni bombaž iz nekega naravnega vlakna, po ceni 6 šilingov za funt. Tako poroča list »Evening Standard«. Zasadili so obširne pokrajine v Essexu, Sussexu, sipine ob obali itd. z novo rastlino, in pričakujejo, da bodo mogli dobiti na razpolago zadostno množino vlakna za letno produkcijo bombaža v višini treh do štirih milijonov funtov teže.

Bombaževa industrija v Nemčiji. Nemški zavod za konjunktorno raziskovanje označa položaj nemške bombaževе industrije takole: Tekstilna uvozna trgovina se drži v zadnjih mesecih na enaki višini, zato se tudi potreba po bombaževi preji ni dosti znižala. Spričo naraščajoče brezposelnosti je pač treba računati z nazadovanjem prodaje v mali trgovini. V splošnem so pa glede trgovine z bombaževimi izdelki optimističnih misli.

OGRSKI EKSPORT ŽITA NAZADUJE.

V ogrskih strokovnih krogih se intenzivno pečajo z vprašanjem žitnega eksporta in ugotavljajo, da je napram lanskemu letu padel za več kot pol milijona met. stolov. Sedaj so izračunili eksportni previšek in so dognali, da preostane od letošnje produkcije po odstetju domače porabe v znesku 15 milj. met. stolov še eksportni prebitek desetih milijonov stolov. Od teh so ca dva milijona stolov že eksportirali, 1 milijon so določili iz znanih vzrokov za krmla, tako da ostane še 7 milijonov met. stolov za eksportne namene. Spričo te velike množine za eksport namenjene pšenice hoče poskusiti gospodarsko ministrstvo z odredbami, da olajša eksport in da dobi prodajne možnosti in novih trgov za ogrsko pšenico.

* * *

FINANČNI POLOŽAJ POLJSKE V LETU 1927.

Pod tem naslovom je izšla monografija v založbi poljskega finančnega ministrstva, poleg poljščine tudi v nemščini, v založbi »The Polish Economist« pa v angleščini. Avtor je visok aktivni uradnik poljskega finančnega ministrstva in eden najboljših in najbolj informiranih poznavalcev poljskega gospodarskega življenja. Žalo so mu bili za njegovo izvršno delo na razpolago vsi podatki in ostali pomočniki finančnega ministrstva in drugih uradov, vsled česar moramo vse v omenjenem delu navedene podatke smatrati za avtentične. V obsežnih številkah vseh vrstah in diagramih so obravnavane vse panoge državnega gospodarskega življenja: proračun, dohodki in izdatki, državni zaklad, denarni obtok, Poljska banka, razvoj drugih državnih bank itd. Delo je res temeljito in pozivlja k posnemanju.

PO SVETU.

Harriman se pogaja v zvezi s kovinskimi koncesijami tudi o elektrokoncesijah na Poljskem.

Kanadski pridelek cenijo v milijonih bušlov takole: pšenica 500,6, oves 437,5, ječmen 134,5, rž 14,6.

Delnice Chili Copper (copper = Kupfer = baker) so prešle v posest družbe Anaconda Copper.

Glede kave je predložila braziljska vlada v parlamentu zakonski načrt, po katerem naj se ustanovi v svrhu financiranja valorizacije sladkornega podjelnstva nova banka, z imenom »Braziljska sladkornovalorizacijska banka«. Glavnica nove banke bo znašala 60 milijonov milreisov.

Ustanovitev zavoda za eksportno-kreditno zavarovanje na Poljskem je od ministrstva potrjena. Zavod bo dobil obliko delniške družbe z državno udeležbo. Od glavnice 1.500.000 zlatov bodo podpisale 1 milijon zlatov poljske zavarovalne družbe.

Državno kartelno kontrolo bodo vsled naraščajočega kartelnega gibanja vpeljali na Poljskem, in je trgovsko ministrstvo izdelalo že tozadevni načrt. Od kartelov zadnjih dni omenimo asfaltov kartel.

Ogrski gospodarski položaj v oktobru označa poročilo Brilansko-Irgovske banke v splošnem kot zadovoljiv. V večini slučajev so dani pogoji bližnjega zboljšanja.

Glavna nemška podružnica Standard Oil v Hamburgu je zvišala delniško glavnico od 18 na 40 milijonov mark.

Banque Belge pour d'Etranger v Bruslju je imela v letu 1927/28 čistega dobička 27 milijonov frankov. Dividenda znaša 10 odstotkov ali 50 frankov.

Import zlata v Ameriko je znašal v oktobru 11.700.000 dolarjev, eksport samo 500.000 dolarjev. Torej je Amerika po kratkem odmoru zopet importna dežela zlata.

Produksijske stroške v sladkorni industriji bodo na Češkoslovaškem uradno ugotovili, in se je dosegel v tem oziru dogovor med interesenti.

Belgijski državni proračun računa z izdatki devet in pol milijona belgijskih frankov. Polovica pride na penzije in na odplačevanje dolgov.

O fuziji Siemens-Halske in Siemens-Schuckert so v zadnjem času veliko govorili. To bi bila nova velika spojitev v nemški električni industriji.

Švedski vžigalični frust je ponudil po poročilih iz Londona rumunski vladi posojilo na isli podlagi kol v Jugoslaviji.

Nov sindikat za intervencije na borzi hočejo ustanoviti v Budimpešti. Upajo od sindikata zboljšanje borznega položaja in uspešnega boja proti špekulaciji.

Kreditna banka v Ferrari (Italija) je zašla v velike težkoče in ni mogla zadostiti vsem zahtevam. Nastala je velika panika.

Bakreni rudnik Mračaj v Gornjem Vakufu (Bosna) je vzela v zakup za daljšo vrsto let tvrdka Krupp. S kopanjem bodo pričeli, ko bo došla v Nemčiji izgovljena potrebna oprema. Zaenkrat računajo s produkcijo 10 vagonov bakrene rude na teden.

Izvolitev Hooverja za predsednika U. S. A. je povzročila v Ameriki zavest, da bo treba varovali interese farmerjev in interese industrije. Sklad bo težko dobiti.

Kitajski grozi lakota. Po zadnjih poročilih, došlih na mednarodni odbor za boj proti lakoti na Kitajskem, grozi smrt lakote dvanajst milijonov ljudi na srednjem in severnem Kitajskem. Bojijo se, da bo naraslo to število na dvajset milijonov. Za olajšanje bede je potrebna vsota več milijonov dolarjev. Ta slika se ponavlja na Kitajskem skoraj vsako leto in je vzrok ter posledica vedno novih uporov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. novembra t. l. ponudbe glede dobave omelic in čopičev; do 3. decembra t. l. glede dobave 250 kg mangan kita, 100 kg mizarskega kleja, 3 kg kopalnih gob in 6000 pol gladilnega platna; do 4. decembra t. l. glede dobave 1000 m³ kisika, 3000 kg cementa; do 5. decembra t. l. pa glede dobave raznih tiskovin. — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 komadov ključavnic, 2000 komadov ključev, 1700 komadov medenih ščilnikov, 4000 komadov vijakov, železnih šarnirjev, mrežic za heliof. svetilke in žarnic; do 5. decembra t. l. glede dobave 1000 komadov papirnatih senčnikov, 100 komadov torbic in 64 komadov odbojnih čepic; do 6. decembra t. l. pa glede dobave 2000 blokov. (Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih.) Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg okroglega železa; do 6. decembra t. l. pa glede dobave orodnega jekla. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave železa, pločevine, žice, locenjskih žag, smirkovih plošč in zakovic. — Direkcija državnega rudnika Bukinje, pošla Kreka, sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg sive barve in 20 komadov čopičev; do 6. decembra t. l. glede dobave 2000 m žične vrvi in 250 m lanenih cevi. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg tračnih žebeljev, 30 komadov jamskih žag, 3000 komadov bukovih toporišč, 1000 komadov leskovih palic, 100 komadov smrekovih drog in 1000 komadov brezovih melelj. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. decembra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu, glede dobave 30.800 kg svilenega papirja; dne 5. decembra t. l. glede dobave spojke; dne 6. decembra t. l. pa glede dobave 40.000 kg bencina, 3000 kg raznih olj in 1000 kg rumene masli. — Dne 5. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zakovic; dne 7. decembra t. l. pa glede dobave gumijevih cevi. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 4. decembra t. l. se bo vršila pri Mašinskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 37000 komadov šamolne opeke; dne 6. decembra t. l. glede dobave 700 kg ležiščne volne in 5000 kg pisane bombaževine; dne 7. decembra t. l. pa glede dobave 590 komadov žarnic in raznega električnega instalacijskega materiala. (Pogoji so na vpogled pri islem odeljenju.) Dne 4. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnega rudnika v Velenju ofertalna licitacija glede zgradbe delavske stanovanjske hiše. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni direkciji.) — Dne 4., 6., 10., in 12. decembra se bo vršila pri Glavnem sarniletskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave lekarniškega materiala. (Pogoji so na vpogled v pisarni slagališta.)

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“
domači in dober izdelek!

Naročajte »Trgovski list«

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Ivan Hribar:

147

Moji spomini.

Pokazalo se je pa, da je kritikovati iz daljave lažje, kakor delati na licu mesta. Dr. Triller bil je v Ljubljani vrl strankin sodrnik in izvrsten vršilec dolžnosti občinskega svetnika. Tudi vešč in bistroumen svetovalec pri sejah »Ljubljanske kreditne banke«. Ko smo ga prosili, da bi se postavil na čelo našemu združništvu, za katero se je v teoriji tako jako ogreval, pa je to z ozirom na dolžnosti svojega poklica in ostalo zaposlenost odklonil. Ker sploh nikogar ni bilo, ki bi bil to nalogo prevzel, morali smo jo poveriti mladim, katere sem bil jaz k sodelovanju v stranki pritegnil. Žal, da to ni imelo dobrih posledic in da je vsled napak, ki jih je zakrivila neizkušenost mladih sodrnikov, bilo vse strančno združništvo ohromeno.

Sicer so bile pa takrat zavladale v Ljubljani prav čudne, ne ravno razveseljive razmere. Odličnejša narodna družba zbirala se je po obedu pri črni kavi v čitalnici, zvečer pa pri pivu v gostilnici »Pri rožici«. V čitalnici je rožljala domina in so padale kvarte; »Pri rožici« pa se je gojila ponajveč plehka zabava, ki se je vrtela okoli škandalne kronike, ki jo ima vsako mesto in tudi Ljubljana ni bila nikdar čisto brez nje. Tradicije stare čitalnice, kjer so se zbirali prvi apostoli narodne probuje v resna posvetovanja in vzpodbudna pomenkovanja, so bile pozabljene. »Pri rožici« se je poleg tega narodna družba mešala z gosti nemškega prepričanja. Te okoliščine bile so dokaj krive, da je ginila volja do podrobnega dela, nad čemer so se rojaki ob jezikovni meji tako često pritoževali in kar so neredkokdaj tudi javno grajali. Šaljivim načinom proglašali so to učinku ljubljanske megle, ki je po krivici postala prislovična, češ, da ona pokvari ljudi, ki jo vdihavajo.

Dr. Triller me je ponovno usno in pismeno zagotavljal svoje hvaležnosti in udanosti. Po njegovem povratku se je prijateljska vez med nama le še utrdila.

Posebno, ker sem izprevidel, da je iz tolminskega »poštinovca«, ki je nad težavami, katere sem vladi prouzročal z zahtevo po samoslovenskih napisih, potem ko je čul moje razloge, postal ravno tako, ako ne še bolj radikalen, ko jaz. V občinskem svetu mi je bil jako dober sodrnik in spreten zagovornik mojih načrtov, kadar so pri konservativnejših članih te korporacije zadeli na odpor. Z vidnim veseljem je spremljal vse moje delo in veselil se je z mano vsakega doseženega uspeha. To ga je nekoč zapeljalo celo predaleč.

Bilo je to takrat, ko sem snoval paroplovno družbo združenih dalmatinskih brodolastnikov. Oficijelne vesti v dunajskih časnikih govorile so že o sprejemu mojega načrta kot o popolnoma gotovi stvari. Kar me nekega dne iznenadi »Slovenski Narod« s Trillerjevim uvodnim člankom, v katerem slavi ta uspeh mojega dela in v superlativih govori o mojih zaslugah. Vstrašim se te prenateljenosti. Vedel sem, da izzove protiakcijo zavistnežev, ki utegne stvari škodovati. Zlasti sem takoj jel misliti na dr. Šusteršiča. Zato očitam dr. Trillerju, ko ga najdem v »Ljubljanski kreditni banki«, zakaj je članek brez moje vednosti priobčiti dal. On se izgovarja, da je sedaj, ko jo je potrdil »Fremdenblatte«, stvar že brez dvojbe sklenjena in da si kot prijatelj ni mogel kaj, da ne da izraza svojemu veselju. Videč mojo skrb in čuteč nerazpoloženje, ki se me je zaradi tega njegovega koraka polastilo, spremi me do doma, da me potolaži. Dobre volje, ki je izvirala iz prijateljskih čutil, pač nisem zanikaval; a bojazni me kljub vsi svoji zgovornosti ni mogel rešiti. Žal da se je le prehitro obistnila. Dr. Šusteršič je posegel na Dunaju vmes in je dosegel, da se je vlada odmaknila od načrta, o katerem je sama urbi et orbi javljala, da edini odgovarja njenim intencijam.

Kakor z mano, vezalo je dr. Trillerja tesno prijateljstvo tudi z dr. Tavčarjem. To kaže njegovo pismo z dne 24. januarja 1897, v katerem — govoreč o njem — pravi: »Jaz spoštujem moža kot lep značaj v zasebnem in političnem življenju, posebej pa še kot svojega — ne sramujem se to izreči — dobrotnika in vsikdar me boli srce, kako napačno ga sodijo zlasti

pokrajinski Slovenci.« — Dne 26. marca 1899 pa mi piše: »V srce se mi smili ubogi dr. Tavčar, ki hvala svoji poljanski trmi nosi — liki novo jagnje božje — vse grehe Malovrhove, Slančeve è dell' altra compagnia bella. Tega mož ni zaslužil in nikdar ne more, če tudi bi imel včasih brzdati svojo poljansko — kri. Jaz ga poznam in prav zaradi tega ga visoko čislam (ne glede na to, da je moj osebni dobitnik), branim ga na desno in levo — žal da čisto brezuspešno.«

To dvojno prijateljstvo — dasi kaže vse lepe poteze srca — ga je končno privedlo v čuden in zaniž brez dvojbe neprijeten notranji razpor. Zgodilo se je to pri vprašanju moje potrditve ali nepotrditve za župana. Po intervenciji dr. Šusteršičevi zahteval je bosenski cesarski namestnik, general Potiorek, da se naj moja sedma izvolitev za ljubljanskega župana ne predloži cesarju v potrditev. Vlada se je temu upirala, ker je bilo vendar nekam nevarno dopustiti, da se v normalnih razmerah vojaški krogi vtikajo v upravne razmere države. Po drugi strani bi bila pa — ker je dobro vedela, odkod ta zahteva prvotno izvira in kaj njen inspirator za njo pomeni — rada Potiorku vstregla. Zato je posegla k že preizkušeni metodi — dvornosvetniškega posredovanja. Obrnila se je do dr. Mirosława Ploja z željo, naj bi se peljal v Ljubljano in dosegel, da se županstvu odpove.

Dr. Ploj javil je svoj prihod dr. Trillerju; leta me pa o njem ni obvestil, dasi je vedel, da lahko v dobri uri pridem v Ljubljano iz Cerkljana, kjer sem bival na oddihu. Razpravljala sta marveč z dr. Tavčarjem sama z njim. Po njegovem odhodu pisal mi je dr. Triller dne 11. julija 1910:

»Danes je bil tu Ploj. S Tavčarjem sva Ploju položaj temeljito razjasnila ter mu povedala, da je vsaka resignacija od Tvoje strani absolutno izključena, temveč Tvoja zopetna izvolitev — ako bi ne bil potrjen — neizogibna.«

Ploj je sicer povedal, da vojaški krogi neizprosno zahtevajo Tvojo glavo, pa sva ga s Tavčarjem informovala, kako krivico Ti delajo oziroma kako krivo so poučeni.

(Dalje prihodnjič.)

Motvoz Grosuplje



domači slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

Potujem v Belgijo, Pariz, London in Berlin. Kdor želi kaj sporočiti, bodisi trgovskega ali privatnega značaja, naj se obrne za naslov na upravo lista do konca tega meseca.

Najboljše

nabavite otroške majice in nogavičke, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, gumbe, vezeno, čipke, kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Jos. Petelincu

Telefon 2913
Na veliko!

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060
Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

KUVERTA

Tvornica kuvert in kontekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot št. 1
- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg. in d. d. - Simon Gregoričeva ulica 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovca, obrtnike, industrije in urade. .. Lastna knjigovodstva

izdelovanje olinatih barv, črna, lakov in steklarskega klorja. — Zaloge kemičnih in rudniških barv. — Potrebščine za slikarje, pisarje, barjarje in drugo, vse v to stroko spadajoče.

Se priporočam
Ivan Jančar
TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVDANSKA 14.



L. Mikuš, Ljubljana
Mesni trg 15
DEŽNIKI! DEŽNIKI!

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prtičke (rutiče), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence l. t. d. nudi po konkurenčnih cenah
Cvetličarna Podčetrtok
Lastnik:
RADO PREGRAD.
Specijalist:
Mirtni venci in šopki.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

priporoča:
deželne pridelke, žita, mlevske izdelke, krmila, gnojila, poljedelske stroje in orodja, cement, premog, špecerijsko in kolonijalno blago, rudniške vode. Zastopstvo za prodajo kisove kisline.
CENIKI NA RAZPOLAGO.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana : : : Telefon šte. : 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, sededepoziti itd.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.